

EDUCAȚIA – FUNDAMENTUL ESENȚIAL ÎN DEZVOLTAREA SOCIETĂȚII

Lect. univ. dr. Zorica TRIFF

*Universitatea Tehnică din Cluj, Centrul Universitar Nord din Baia Mare
ztriff@yahoo.com*

ABSTRACT: Education - the Essential Foundation for the Development of Society.

Education is a fundamental pillar of society, with an essential role in shaping young people and preparing individuals to face the challenges of adult life. In today's context, characterized by an accentuation of individualism and increasing daily extremism, the values of education are under significant pressure and change. Individualism and the values of education can coexist and complement each other, contributing to the formation of autonomous, responsible and innovative individuals. However, it is essential that education maintains a balance between individual development and social responsibility in order to ensure not only personal well-being but also community cohesion and well-being.

Keywords: *Education, values of education, fundamental pillar, individualism, responsibility.*

Educația este un pilon fundamental al societății, având rolul esențial de a forma tineretul și de a pregăti indivizii pentru a face față provocărilor vieții adulte. În contextul actual, caracterizat de o accentuare a individualismului și de creșterea extremismului cotidian, valorile educației sunt supuse unor presiuni și transformări semnificative.

Valorile educației¹ se referă la principiile și obiectivele fundamentale care ghidează procesul educațional. Educația este un element esențial în dezvoltarea indivizilor și a societății, iar valorile pe care le promovează sunt fundamentale pentru formarea unei comunități sănătoase și prospere.

1 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Valences of Education", in *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196.

Educația încurajează dobândirea de cunoștințe și înțelegerea lumii, ajută la dezvoltarea capacității de a gândi critic și de a lua decizii informate, promovează căutarea adevărului și respectarea faptelor, stimulând o atitudine de onestitate intelectuală, sprijină dezvoltarea personală și capacitatea de a alege, oferind oamenilor libertatea de a-și urma propriile interese și pasiuni. Educația încurajează respectul față de ceilalți, indiferent de diferențele de opinie, cultură sau religie, promovează toleranța pentru conviețuirea pașnică într-o societate diversă.

Educația promovează principiile dreptății și echității, învățându-i pe elevi să recunoască și să combată nedreptățile. Accesul egal la educație este un drept fundamental care contribuie la reducerea inegalităților sociale, învață importanța responsabilității personale și sociale, inclusiv respectarea legilor și a regulilor. Educația formează cetățeni informați și implicați, capabili să contribuie pozitiv la comunitatea lor și la societatea globală. Prin educație, se cultivă creativitatea și inovația, esențiale pentru progresul științific, tehnologic și cultural.

Educația stimulează gândirea inovatoare și soluționarea problemelor într-un mod original, încurajează lucrul în echipă și colaborarea, abilități esențiale în viața profesională și personală, dezvoltă capacitatea de a înțelege și a simți ceea ce simt ceilalți, promovând solidaritatea și suportul reciproc. Aceste valori nu sunt doar idealuri abstracte, ci obiective practice care se reflectă în politicile educaționale, metodele de predare și interacțiunile zilnice din mediul educațional. Promovarea și respectarea acestor valori contribuie la formarea unor indivizi compleți și a unei societăți echilibrate.^{2 3} Aceste valori includ:

-formarea competențelor critice și analitice:

Educația modernă vizează dezvoltarea gândirii critice și a abilității de a analiza și evalua informațiile. Elevii sunt învățați să pună întrebări, să își argumenteze punctele de vedere și să rezolve probleme complexe.

- promovarea respectului și toleranței: Educația are rolul de a învăța respectul pentru diversitate și de a promova toleranța față de diferite culturi, religii și perspective. Acest lucru este esențial într-o lume din ce în ce mai globalizată și diversificată.

2 Ioan-Gheorghe Rotaru, *Om-Demnitare-Libertate*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2019, pp. 201-215.

3 Simion Belea, "Demnitatea și drepturile omului în cazul grupurilor expuse riscului de excludere", *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 9, nr. 1, 2021, pp. 434- 452.

- *învățarea și îmbunătățirea abilităților sociale*: Formarea abilităților de colaborare și comunicare este crucială. Educația încurajează lucrul în echipă și dezvoltarea relațiilor interumane, aspecte esențiale pentru succesul profesional și personal. - *promovarea egalității și justiției sociale*: Educația are rolul de a promova principiile de egalitate și justiție socială, asigurând că toți elevii au acces la aceleași oportunități, indiferent de background-ul lor socio-economic.

- *Individualismul*, în forma sa extremă, pune accentul pe realizarea personală și autonomia individului, adesea în detrimentul valorilor colective și comunității. Acest accent pe succesul personal și auto-suficiența poate influența educația în mai multe moduri:

- *competiția excesivă*:

Individualismul poate duce la o accentuare a competiției în rândul elevilor, unde succesul personal este văzut ca principalul obiectiv. Acest lucru poate submina cooperarea și colaborarea, aspecte esențiale în procesul educațional și în dezvoltarea abilităților sociale.

- *neglijarea aspectelor comunității*:

Focalizarea pe realizările individuale poate diminua importanța activităților care promovează coeziunea socială și implicarea în comunitate. Educația, în acest context, poate fi percepută mai mult ca un instrument de auto-promovare decât ca o oportunitate de a contribui la binele comun.

- *schimbarea priorităților curriculare*:

Curriculumul educațional poate fi influențat de valorile individualismului, punând accent pe domenii care promovează realizările personale, cum ar fi antreprenoriatul și carierele individuale, în detrimentul studiilor care încurajează colaborarea și înțelegerea comunității. În multe școli și universități, accentul pus pe performanța individuală, măsurată prin note și realizări personale, poate crea un mediu competitiv care subminează spiritul de echipă și colaborarea. De asemenea, în anumite contexte educaționale, se poate observa o concentrare excesivă pe pregătirea pentru cariere individuale de succes, în detrimentul dezvoltării abilităților de lucru în echipă și a implicării comunitare. În general, extremismul se referă la ideologii sau comportamente care sunt la extremele spectrului politic, social sau religios și care resping normele și valorile comune ale societății. Schimbarea, pe de altă parte, se referă la transformările care apar într-o societate, economie sau în viața personală a oamenilor.

Extremismul poate apărea în mai multe forme, incluzând: - *extremismul politic*: Ideologii politice care se află la extremele spectrului, cum ar fi extrema dreaptă (neo-nazism, fascism) sau extrema stângă (comunism radical, anarhism violent). - *extremismul religios*: Interpretări radicale ale credințelor religioase care pot duce la fundamentalism și la acțiuni violente sau intolerante. - *extremismul social*:

Idei sau acțiuni care se opun radical normelor și valorilor sociale acceptate, inclusiv discriminarea extremă sau rasismul. Schimbarea poate fi influențată de factori sociali, politici, economici și tehnologici. În contextul extremismului, schimbarea poate fi cauzată sau poate cauza: - *schimbări sociale*:

Mișcări sociale, precum cele pentru drepturile civile, care pot provoca reacții extremiste atât pro cât și contra.

- *schimbări economice*:

Crize economice sau inegalități pot alimenta sentimente de nemulțumire care duc la ascensiunea grupurilor extremiste.

- *schimbări politice*:

Trecerea de la regimuri autoritare la democrații poate duce la o creștere a tensiunilor și a extremismului.

- *schimbări tehnologice*:

Internetul și social media au facilitat răspândirea ideologiilor extremiste și recrutarea de noi membri. Relația dintre extremism și schimbare este adesea una dialectică. Pe de o parte, schimbările sociale și economice pot crea un teren fertil pentru extremism, deoarece pot genera incertitudine și frustrare. Pe de altă parte, extremismul poate acționa ca un catalizator pentru schimbare, fie pozitivă, fie negativă. De exemplu, mișcările extremiste pot atrage atenția asupra anumitor probleme care necesită soluții urgente, dar pot și destabiliza societatea și instituțiile. *Extremismul*, sub formă de ideologii radicale sau comportamente violente, poate influența negativ educația și valorile acesteia.

Impactul extremismului asupra educației include: - *radicalizarea elevilor*:

Extremismul poate conduce la radicalizarea tineretului, influențându-i să adopte ideologii extreme sau comportamente violente. Educația poate deveni un teren fertil pentru propagarea ideologiilor radicale dacă nu sunt implementate măsuri adecvate de prevenire. - *tensiuni și conflicte în mediile școlare*: Prezența ideologiilor extremiste poate duce la conflicte

și tensiuni între elevi, afectând coeziunea și armonia din mediile educaționale. Atacurile de natură extremă pot crea un climat de frică și nesiguranță în școli.

- *restricționarea libertății academice:*

În unele cazuri, răspunsurile la extremism pot duce la restricționarea libertății academice și la cenzura unor perspective și idei. Acest lucru poate afecta negativ calitatea educației și poate limita dezvoltarea gândirii critice. Atacurile teroriste și incidentele violente în școli și universități din diferite colțuri ale lumii ilustrează impactul extremismului asupra educației. În plus, ideologiile extremiste care circulă pe platformele de socializare pot influența tineretul și pot afecta educația prin promovarea unor valori și comportamente dăunătoare. Combaterea extremismului este un efort complex și multidimensional care necesită colaborarea între diferite sectoare ale societății. Implementarea măsurilor de prevenire, intervenție și reabilitare este esențială pentru a combate extremismul eficient și pentru a promova o societate mai coezivă și mai tolerantă. Este foarte important să se mențină un echilibru între protejarea drepturilor fundamentale⁴ și asigurarea securității publice, în timp ce se dezvoltă soluții care abordează cauzele fundamentale ale radicalizării și extremismului. Măsuri pentru gestionarea impactului individualismului - *promovarea colaborării:*

Școlile și universitățile pot implementa programe care promovează colaborarea și lucrul în echipă, punând accent pe proiecte și activități care necesită cooperare și implicare comună. - *îmbunătățirea educației comunității:*

Programele educaționale ar trebui să încurajeze implicarea comunității și să promoveze valorile colective, subliniind importanța contribuției la binele comun. - *educația pentru gândire critică:*

Educația trebuie să includă componente care dezvoltă gândirea critică și abilitatea de a analiza și evalua informațiile din perspective multiple, pentru a combate efectele negative ale individualismului extrem. Măsuri pentru combaterea extremismului - *programe de prevenire și intervenție:*

Implementarea programelor de prevenire și intervenție în școli pentru a identifica și a aborda semnele de radicalizare timpurie. Acestea pot include sesiuni educaționale despre diversitate, toleranță și respect.

4 Ioan-Gheorghe Rotaru, "A look at how the concept of human rights has evolved over time", în *Journal For Freedom of Conscience (Jurnalul Libertății de Conștiință)*, vol 11, nr.2 (2023), pp.825-874.

- *crearea unui climat de siguranță:*

Asigurarea unui mediu educațional sigur și incluziv, unde elevii se simt protejați de influențele extremiste și au acces la resurse de sprijin.

- *promovarea educației pentru toleranță:*

Încurajarea educației care promovează respectul și toleranța față de diversitate, prin integrarea acestor valori în curriculum și activitățile educaționale. Valorile educației actuale sunt influențate semnificativ de tendințele de individualism extrem și extremism. Într-o eră caracterizată de accentuarea realizărilor personale și de amenințări de natură extremă, este esențial să se mențină și să se promoveze valori fundamentale ale educației, cum ar fi colaborarea, respectul și gândirea critică. Relația dintre individualism și educație este complexă și multidimensională, reflectând modul în care valorile individualiste influențează obiectivele, metodele și rezultatele educaționale.

În societățile care valorizează individualismul, educația are adesea ca scop principal dezvoltarea potențialului individual al fiecărui elev.⁵ Accentul este pus pe autonomie, autodezvoltare și realizarea personală. Educația este văzută ca un mijloc de a cultiva abilitățile și talentele unice ale fiecărei persoane, încurajându-i să-și urmeze propriile interese și pasiuni.

Într-un context individualist, metodele educaționale tind să fie orientate spre elev, favorizând învățarea personalizată și auto-direcționată. Elevii sunt încurajați să exploreze și să descopere cunoștințele în mod independent, iar educația este adesea centrată pe dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă.

Profesorii joacă rolul de facilitatori ai învățării, oferind sprijin și resurse pentru ca elevii să-și poată atinge potențialul maxim. În sisteme educaționale influențate de individualism, succesul este adesea măsurat în termeni de realizări personale și performanță individuală. Există o tendință de a evalua elevii pe baza meritelor lor individuale, ceea ce poate duce la o concurență mai mare și o focalizare pe excelență personală.

Deși abordarea individualistă în educație are multe avantaje, există și provocări asociate. Accentul pus pe realizările individuale poate duce la o presiune ridicată asupra elevilor, neglijând importanța colaborării și so-

5 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Current Values of Education and Culture", în *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92.

lidarității. De asemenea, poate amplifica inegalitățile, deoarece resursele și oportunitățile nu sunt distribuite uniform, ceea ce poate duce la o accentuare a diferențelor de succes educațional între diferite grupuri sociale. Un aspect important al relației dintre individualism și educație este găsirea unui echilibru între dezvoltarea individuală și responsabilitatea față de comunitate. Într-o abordare educațională echilibrată, pe lângă dezvoltarea abilităților și talentelor personale, educația ar trebui să promoveze și valorile de cooperare, empatie și responsabilitate socială. Individualismul influențează profund sistemele educaționale, punând accent pe autonomia și dezvoltarea personală. Cu toate acestea, pentru a asigura o educație holistică și echilibrată, este esențial să se recunoască și să se cultive și valorile colective, care promovează coeziunea socială și bunăstarea comună. Astfel, educația poate contribui la formarea unor indivizi autonomi și responsabili, care sunt capabili să contribuie pozitiv la societate. Provocările și criticile aduse individualismului în contextul educației se referă la o serie de aspecte care pot apărea atunci când accentul este pus prea mult pe realizările și dezvoltarea individuală, în detrimentul altor valori și obiective educaționale. Individualismul poate accentua competitivitatea în sistemul educațional. Elevii sunt adesea încurajați să concureze pentru note, premii și recunoaștere, ceea ce poate crea o presiune excesivă pentru a excela. Această presiune poate duce la stres, anxietate și, în unele cazuri, chiar la probleme de sănătate mintală. Elevii pot ajunge să se simtă definiți exclusiv de performanțele lor academice, neglijând dezvoltarea personală și socială.

Un accent excesiv pe individualism poate submina importanța abilităților sociale și a colaborării. Într-o societate și economie globalizată⁶, abilitățile de lucru în echipă, comunicarea eficientă și empatia sunt esențiale. Dacă educația se concentrează prea mult pe realizările individuale, elevii pot pierde oportunități de a dezvolta aceste abilități, esențiale pentru viața personală și profesională. Individualismul poate accentua inegalitățile, deoarece nu toți elevii au acces la aceleași resurse și oportunități. De exemplu, elevii din familii cu resurse financiare mai mari pot avea acces la educație suplimentară, cum ar fi tutori personali, materiale educative sau activități extracurriculare, pe când cei din familii mai puțin privilegiate pot întâm-

6 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Globalization and its effect on religion", *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Mihnea Costoiu, Liviu-Bogdan Ciucă, Nelu Burcea (eds.), Les Arcs, France, Iarsic, 2014, vol.1, nr.1, pp.532-541.

pina dificultăți în a accesa aceste oportunități. Acest lucru poate duce la o exacerbare a disparităților în realizările educaționale și în oportunitățile de carieră. Educația centrată pe individualism poate, uneori, să diminueze simțul responsabilității față de comunitate și societate. Elevii pot fi încurajați să se concentreze exclusiv pe succesul personal, fără a lua în considerare contribuția lor la binele comun. Aceasta poate duce la o scădere a implicării civice și a interesului pentru problemele sociale, afectând coeziunea socială și solidaritatea. Într-un sistem educațional dominat de valori individualiste, succesul este adesea măsurat prin realizări academice și profesionale, neglijând alte aspecte ale dezvoltării umane, cum ar fi fericirea, echilibrul emoțional și relațiile interpersonale. Aceasta poate duce la o percepție limitată a ceea ce înseamnă o viață de succes și împlinită. Deși individualismul aduce cu sine beneficii, cum ar fi dezvoltarea autonomiei și a inițiativei personale, este esențial ca educația să găsească un echilibru între promovarea valorilor individualiste și cultivarea responsabilității față de comunitate.⁷ Un sistem educațional sănătos ar trebui să încurajeze atât excelența personală, cât și cooperarea și solidaritatea, pentru a forma indivizi echilibrați, capabili să contribuie pozitiv la societate.⁸ Provocările și criticile aduse individualismului în contextul educației se referă la o serie de aspecte care pot apărea atunci când accentul este pus prea mult pe realizările și dezvoltarea individuală, în detrimentul altor valori și obiective educaționale. Intervențiile psihosociale reprezintă un set de tehnici și strategii utilizate pentru a ajuta indivizii să-și gestioneze emoțiile, comportamentele și relațiile sociale, cu scopul de a îmbunătăți sănătatea mentală și bunăstarea generală.

Aceste intervenții se adresează nu doar aspectelor psihologice ale unei persoane, ci și contextului social în care aceasta trăiește, incluzând relațiile interpersonale, dinamica familială și influențele comunitare.

Câteva tipuri și exemple de intervenții psihosociale: Consilierea și terapia psihologică

- *terapia cognitiv-comportamentală*:

Se concentrează pe identificarea și modificarea gândurilor și comportamentelor negative care contribuie la problemele emoționale.

7 Samuel Bălc, „Omul integru: Între libertatea conștiinței și o libertate responsabilă”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol.8, Nr.1, 2020, pp.568-580.

8 Ioan-Gheorghe Rotaru, „Plea for Human Dignity”, în *Scientia Moralitas. Human Dignity - A Contemporary Perspectives*, The Scientia Moralitas Research Institute, Beltsville, MD, United States of America, 2016, Volume 1, pp. 29-43,

- terapia de familie:

Abordează problemele din cadrul familiei și relațiile dintre membrii acesteia pentru a îmbunătăți dinamica familială.

- terapia de grup:

Permite indivizilor să discute și să învețe din experiențele altora care se confruntă cu probleme similare.

Educație și intervenții de prevenire

- programe de educație pentru sănătatea mentală:

Instruiesc indivizii și comunitățile despre sănătatea mentală, recunoașterea semnelor de avertizare și modul de a căuta ajutor.

- intervenții de prevenire a comportamentelor de risc:

Vizează prevenirea comportamentelor periculoase, cum ar fi consumul de substanțe, prin educație și formarea de abilități de viață. Intervenții de sprijin social - *rețele de sprijin:*

Crearea și menținerea rețelilor de sprijin social, cum ar fi grupuri de suport sau rețele de voluntariat, pentru a oferi suport emoțional și practică.

- intervenții de integrare socială:

Programe menite să ajute indivizii să se reintegreze în comunitate, cum ar fi servicii pentru persoane fără adăpost sau programe de reabilitare pentru dependenți. *Intervenții pentru gestionarea crizelor*

- linie de asistență telefonică pentru crize:

Oferă suport imediat pentru persoanele aflate în situații de criză emoțională sau comportamentală.

- echipe de intervenție mobilă:

Echipe formate din specialiști care oferă suport imediat în cazurile de criză, cum ar fi tentativele de suicid. Programe de reabilitare și reinserție

- reabilitare psihosocială:

Oferă suport persoanelor cu tulburări mentale severe, pentru a le ajuta să-și recâștige abilitățile și să se reintegreze în comunitate.

- reinserție profesională:

Programe care ajută persoanele să-și găsească și să-și mențină un loc de muncă, contribuind

astfel la stabilitatea lor economică și socială. *Intervenții comunitare*

- programe de dezvoltare comunitară:

Inițiative care vizează îmbunătățirea condițiilor sociale și economice ale comunității, promovând astfel bunăstarea mentală. *- inițiative de promovare a sănătății mentale în școli și la locul de muncă:*

Programe care educă și susțin sănătatea mentală în mediul educațional și profesional. Proiectele de integrare profesională sunt inițiative și programe menite să ajute diverse grupuri de persoane, cum ar fi șomeri, tineri absolvenți, persoane cu dizabilități, refugiați sau alte categorii defavorizate, să acceseze piața muncii și să obțină un loc de muncă stabil și adecvat. Aceste proiecte sunt esențiale pentru a sprijini incluziunea socială și economică, contribuind la reducerea șomajului și la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă. Exemple de proiecte de integrare profesională

Programe de formare profesională și recalificare

- *cursuri de formare profesională:*

Oferirea de cursuri specializate în diverse domenii, cum ar fi IT, construcții, servicii medicale sau ospitalitate, pentru a îmbunătăți competențele și abilitățile participanților.

- *programe de recalificare:*

Ajută persoanele care doresc să-și schimbe cariera să dobândească noi competențe și cunoștințe necesare pentru a se angaja într-un alt sector.

Stagii și internship-uri

- *stagii plătite sau neplătite:*

Oferirea de oportunități de stagii în diverse companii și organizații, pentru a permite participanților să câștige experiență practică și să își dezvolte abilitățile.

- *programe de ucenicie:*

Colaborări cu angajatorii pentru a oferi ucenicie tinerilor și altor persoane interesate de o anumită meserie. Servicii de consiliere și orientare profesională

- *consiliere profesională:*

Sesiuni individuale sau de grup în care participanții primesc sfaturi și orientare privind cariera, pregătirea CV-ului, tehnici de interviu și căutarea unui loc de muncă.

- *evaluarea competențelor:*

Evaluarea abilităților și competențelor existente ale participanților pentru a identifica cele mai potrivite opțiuni de angajare. Programe de inserție pentru persoane cu dizabilități - *adaptarea locului de muncă:*

Sprijin pentru angajatori în adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități, asigurând accesibilitatea și condițiile necesare.

- *suport la locul de muncă:*

Furnizarea de asistență și suport personalizat pentru angajați cu di-

zabilități, pentru a facilita integrarea lor în echipa și în mediul de lucru.

Programe de integrare pentru refugiați și imigranți

- *cursuri de limbă a țării gazdă:*

Oferirea de cursuri de limbă pentru a îmbunătăți competențele lingvistice ale refugiaților și imigranților, facilitând astfel comunicarea și integrarea lor pe piața muncii.

- *sprijin în recunoașterea calificărilor:*

Asistență pentru recunoașterea și echivalarea diplomelor și calificărilor obținute în alte țări. - *instruire în antreprenoriat:*

Cursuri și ateliere care ajută participanții să învețe cum să-și dezvolte propriile afaceri, inclusiv planificarea afacerii, marketingul și managementul financiar.

- *finanțare pentru startup-uri:*

Oferirea de fonduri și resurse pentru a sprijini lansarea și dezvoltarea de noi afaceri. - *platforme de job matching:*

Utilizarea tehnologiei și a platformelor digitale pentru a conecta persoanele care caută un loc de muncă cu angajatorii care au posturi disponibile.

- *evenimente de recrutare:*

Organizarea de târguri de joburi și alte evenimente de networking pentru a facilita contactul direct între angajatori și potențialii angajați. Relația dintre extremism și schimbare este adesea una dialectică. Schimbările sociale și economice pot crea un teren fertil pentru extremism, deoarece pot genera incertitudine și frustrare. Pe de altă parte, extremismul poate acționa ca un catalizator pentru schimbare, fie pozitivă, fie negativă. De exemplu, mișcările extremiste pot atrage atenția asupra anumitor probleme care necesită soluții urgente, dar pot și destabiliza societatea și instituțiile.

Concluzii

Individualismul și valorile educației pot coexista și se pot completa reciproc, contribuind la formarea unor indivizi autonomi, responsabili și inovatori. Totuși, este esențial ca educația să păstreze un echilibru între dezvoltarea individuală și responsabilitatea socială, pentru a asigura nu doar bunăstarea personală, ci și coeziunea și bunăstarea comunității. Extremismul, sub toate formele sale – fie că este vorba de extremism politic, religios sau social – reprezintă o amenințare serioasă la adresa coeziunii sociale și

a securității naționale. Abordarea și combaterea extremismului necesită o abordare multidimensională care să integreze măsuri de prevenire, intervenție și reabilitare.

Intervențiile psihosociale sunt esențiale pentru a ajuta indivizii să depășească dificultățile psihologice și sociale și să ducă o viață mai sănătoasă și mai echilibrată. Aceste intervenții pot varia în funcție de nevoile și contextul fiecărui individ, fiind adaptate pentru a oferi suport personalizat și eficient.⁹ Proiectele de integrare profesională joacă un rol crucial în sprijinirea persoanelor vulnerabile și în promovarea incluziunii pe piața muncii. Aceste inițiative nu doar ajută la reducerea șomajului, dar contribuie și la dezvoltarea competențelor și abilităților necesare pentru a face față cerințelor economice moderne. Astfel, ele îmbunătățesc calitatea vieții participanților și contribuie la dezvoltarea economică și socială a comunităților. Înțelegerea relației dintre extremism și schimbare este esențială pentru a aborda provocările pe care le prezintă extremismul în societatea modernă. Aceasta include atât măsuri de prevenire și intervenție, cât și educație și dialog pentru a promova înțelegerea și toleranța.

Bibliografie:

- * BĂBAN, A., și alții, *Consiliere educațională*, București, Editura Aramis, 2002.
- * BÂLC, Samuel, „Omul integru: Între libertatea conștiinței și o libertate responsabilă”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol.8, Nr.1, 2020, pp.568-580.
- * BÂLC, Samuel, „Perspective ale comunicării în contextul crizelor sociale”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Editions IARSIC, France, vol.4, 2016, pp. 375-388.
- * BELEA, Simion, „Demnitatea și drepturile omului în cazul grupurilor expuse riscului de excluziune”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 9, nr. 1, 2021, pp. 434- 452.
- * CERGHIT, I., *Metode de învățământ*, Ediția a III-a, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1997.
- * COSMOVICI A.; IACOB, Luminița, *Psihologie școlară*, Iași, Editura Polirom, 2005.

9 Samuel Bâlc, „Perspective ale comunicării în contextul crizelor sociale”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Editions IARSIC, France, vol.4, 2016, pp. 375-388.

- CREȚU, D.; NICU, A., *Pedagogie și elemente de psihologie: pentru formarea continuă a cadrelor didactice*, Sibiu, Editura Universității “Lucian Blaga”, 2004.
- GHERGUȚ, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-strategii diferențiate și incluzive în educație*, București, Editura Polirom, 2006.
- ILUȚ, P., *Valori, atitudini și comportamente sociale*, Iași, Editura Polirom, 2004.
- IONESCU, M., *Demersuri creative în predare și învățare*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2000.
- IONESCU, M.; CHIȘ, V., *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2001.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, “A look at how the concept of human rights has evolved over time”, în *Journal For Freedom of Conscience (Jurnalul Libertății de Conștiință)*, vol 11, nr.2 (2023), pp.825-874,
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Current Values of Education and Culture”, în *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Globalization and its effect on religion”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Mihnea Costoiu, Liviu-Bogdan Ciucă, Nelu Burcea (eds.), Les Arcs, France, Iarsic, 2014, vol.1, nr.1, pp.532-541.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Plea for Human Dignity”, în *Scientia Moralitas. Human Dignity - A Contemporary Perspectives*, The Scientia Moralitas Research Institute, Beltsville, MD, United States of America, 2016, Volume 1, pp. 29-43.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Valences of Education”, în *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, *Om-Demnitare-Libertate*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2019, pp. 201-215.